

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено

На засіданні кафедри бібліотекознавства і
бібліографії Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 18 січня 2021 р.)

Зав. кафедри бібліотекознавства і
бібліографії, доц. Демчук Н. Р.

Силабус з навчальної дисципліни
«Правові аспекти бібліотечної діяльності в Україні»,
що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Львів 2021 р.

Силабус курсу
“Правові аспекти бібліотечної діяльності в Україні”
2020–2021 навчального року

Назва курсу	Правові аспекти бібліотечної діяльності в Україні
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 “Культура і мистецтво”, 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”
Викладачі курсу	Герун Василь Богданович, кандидат історичних наук, доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії (лекції); Цвіркун Ірина Олександрівна, старший викладач кафедри бібліотекознавства і бібліографії (практичні заняття)
Контактна інформація викладачів	vasyl.gerun@lnu.edu.ua , vasyl.gerun@gmail.com iryna.tsvirkun@lnu.edu.ua , itsvirkun@i.ua
Консультації по курсу відбуваються	Через електронну пошту викладачів та в ZOOM
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Правові засади охоплюють всі напрями діяльності бібліотеки як соціального інституту. Дотримання відповідних норм, що базується на основі державних законодавчих актів, локальних нормативно-правових актів, обов’язкове для організації спеціальної фахової діяльності всіх учасників системи створення та використання сучасних інформаційних продуктів і послуг, системи управління всіма бібліотечними процесами тощо. Правове регулювання – запорука розвитку і підтримка законності і правопорядку у бібліотечній справі. Відтак курс спрямований на вивчення широкого кола тем правового регулювання професійної діяльності фахівців інформаційно-бібліотечної сфери.
Коротка анотація курсу	Дисципліна “ Правові аспекти бібліотечної діяльності в Україні ” є нормативною дисципліною зі спеціальності 029“Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”для освітньої програми другого (магістерського) рівня освіти, яка викладається в I семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета – формування теоретико-практичних знань про систему правових засобів і механізмів у діяльності бібліотеки, механізми правового регулювання професійної діяльності; правової свідомості і правової культури майбутнього фахівця, а також відповідних практичних навиків.
Література для вивчення дисципліни	Рекомендована література Конституція України – режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр Закони Про авторське право і суміжні права – режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12 Про бібліотеки і бібліотечну справу – режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр Про благодійну діяльність та благодійні організації – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5073-17

Про відпустки – режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>

Про видавничу справу – режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/318/97-вр>

Про засади державної мовної політики – режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5029-17>

Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки: – режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/317-19>

Про захист персональних даних – режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17/paran3#n3>

Про захист суспільної моралі – режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>

Про інформацію – режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

Про наукову і науково-технічну діяльність – режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>

Про науково-технічну інформацію – режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>

Про місцеві державні адміністрації – режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

Про місцеве самоврядування в Україні – режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр3>

Про обов'язковий примірник документів – режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/595-143>

Про освіту – режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

Про охорону праці – режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) – режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр>

Про професійний розвиток працівників – режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua>

Про рекламу – режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр>

Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних – режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1587-14>

Інформаційне законодавство: збірник законодавчих актів: У 6 т. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа.– Т. 1
Інформаційне законодавство України. – Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. – 416 с.

Інформаційне законодавство: збірник законодавчих актів: У 6 т. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа.– Т. 4
Інформаційне законодавство країн Європи та Азії. – Київ ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. – 384 с.

Інформаційне законодавство: збірник законодавчих актів: У 6 т. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа.– Т. 5
Міжнародно-правові акти в інформаційній сфері. – Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. – 328 с.

Інформаційне законодавство: збірник законодавчих актів: У 6 т. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа.– Т. 6

Міжнародні угоди України в інформаційній сфері. – Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. – 160 с.

Базова література:

1. Бібліотека і розвиток доступу до правової та соціально значущої інформації : зб. матер. Міжнар. наук. конференції "Інноваційна модель наук. біб-ки ХХІ ст." (Київ, 9–10 жовтня 2012 р.) : додаток до зб. наук. праць "Наук. праці Нац. біб-ки України ім. В. І. Вернадського. Вип. 33" / [наук. ред. Т. Гранчак]; НАН України; НБУ ім. В. І. Вернадського; Асоц. б-к України. – 183 с.

2. Бібліотека в реалізації державотворчої інформаційної політики: [монографія] / [Т. Гранчак, В. Бондаренко, С. Горова та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – 339 с. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/images/nauk-mon/biblioteka_v_realizacii_dergavotvorchoi_polituku.pdf

3. Вилегжаніна М. В. Функції нормативно-правового акту/ М. В. Вилегжаніна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2010. – № 2. – С. 31–35.

4. Воскобойнікова-Гузева О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : [монографія] / Олена Вікторівна Воскобойнікова-Гузева. – Київ : Академперіодика, 2014. – 362 с.

5. Гранчак Т. Бібліотека в інформаційному супроводі управління суспільними процесами: політико-комунікаційний аспект / Тетяна Гранчак; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ: Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2014. – 184 с.: іл.

6. Горова С. В. Інтернет-ЗМІ як об'єкт бібліотечної інформаційної діяльності / С. В. Горова ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 208 с.
Давидова І. О. Інформаційне право як основа інтеграції України до світового інформаційного простіру / І. О. Давидова // Вісник ХДАК, 2002. – Вип. 9. – С. 98–106.

7. Давидова І. О. Інформаційний ринок: організація, маркетинг, управління: навч. пос./ І. О. Давидова/ Харк. держ. акад. культури. Харків., 2001. – С. 22–38.

8. Давидова І.О. На шляху до електронної бібліотеки: правові аспекти / І.О. Давидова // Вісн. Харк. держ. акад. культури: зб. наук. пр. – Харків, 2001. – Вип. 6. – С. 167–178.

9. Давидова І.О. Інформаційне право як основа інтеграції України до світового інформаційного простору / І.О. Давидова // Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр. – Харків, 2002. – Вип. 9. – С. 98–106.

10. Інтеграція України у світове співтовариство в контексті розвитку бібліотечних інформаційних технологій / [О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горовий та ін.] / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2011. – 224 с.

11. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації: навч. посібник / А. І. Марущак. – Київ : КНТ, 2007. – 531 с.

	<p>12. Національний інформаційний комплекс і його роль у глобальному інформаційному просторі : [монографія] / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 218 с.</p> <p>13. Пальчук В. Бібліотеки в інформаційно-аналітичному забезпеченні органів державної влади : монографія / В. Пальчук ; наук. ред. В. М. Горовий ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 314 с.</p> <p>14. Пашкова В.С. Інтелектуальна свобода та доступ до інформації в бібліотеках : зарубіжний досвід. – Київ : Афіна, 1996. – 48 с.</p> <p>15. 27. Попик В. Стратегія розвитку бібліотечної сфери та пріоритети формування національного науково-інформаційного простору / В. Попик // Бібліотечний вісник. – 2015. – № 5. – С. 3–10. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/bv_2015_5_3.pdf</p> <p>16. Попик В. Формування національного науково-інформаційного простору: інтеграція й кооперація зусиль бібліотек, наукових установ та інформаційних центрів України / В. Попик // Бібліотечний вісник. – 2015. – № 3. – С. 3–11. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/bv_2015_3_3.pdf</p> <p>17. «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства» : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., Львів, 11 – 12 жовт. 2013 р. / Нац. ун-т "Львів. політехніка", Наук.-техн. б-ка ; редкол.: О. В. Шишка та ін. – Львів. : Вид-во Львів. політехніка, 2013. – 620 с.</p> <p>19. Чуприна Л. Оперативна інтернет-інформація в інформаційно-аналітичній діяльності бібліотек України : монографія / Л. Чуприна ; наук. ред. В. М. Горовий ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 208 с.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	56 годин аудиторних занять, з них 28 годин лекцій, 28 годин практичних занять та 34 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення даного курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – нормативну документацію бібліотек як правову базу її діяльності; – функції нормативно-правового акту; – права користувачів та обов'язки бібліотек; – правові аспекти регулювання відносин “користувач – бібліотека” та “бібліотека – користувач”; – права доступу до відкритої інформації в Україні; – правову основу відносин щодо формування і використання бібліотечно-інформаційних ресурсів; – правове регулювання оплати праці бібліотечних працівників;

	<p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вкористовувати у практичній діяльності знання основних напрямів та завдань правового регулювання в бібліотеках; – формувати локальну нормативно-правову базу бібліотеки; – досліджувати рівень інформаційної та правової культури в бібліотеці; – складати проекти регламентної та нормативно-технологічної документації бібліотеки; – контролювати дотримання прав доступу користувачів до використання бібліотечно-інформаційних ресурсів; – аналізувати конкретні бібліотечно-інформаційні процеси з правової точки зору; – застосовувати набуті теоретичні знання для аналізу конкретних проблемних ситуацій.
Ключові слова	Право, правове регулювання, правова культура, інформація, інформаційна функція бібліотечної діяльності, правове інформування в бібліотеці, нормативно-правова база бібліотеки, правовий акт, регламентна документація, стандартизація, платні послуги
Формат курсу	Змішаний
	Проведення лекцій, практичних занять, надання консультації
Теми	<p>Тема 1. Правове регулювання бібліотечної діяльності: об'єкт, предмет, завдання. Правова база управління бібліотечною справою в Україні.</p> <p>Тема 2. Інформаційне право і бібліотеки України.</p> <p>Тема 3. Бібліотека як юридична особа. Поняття та ознаки юридичної особи.</p> <p>Тема 4. Правове інформування в бібліотека: види правових видань і баз даних.</p> <p>Тема 5. Бібліотечна документація. Документи, що регламентують діяльність бібліотеки та її підрозділів. Вимоги до складання. Терміни зберігання.</p> <p>Тема 6. Право власності бібліотек на інформаційні продукти та послуги.</p> <p>Тема 7. Інформаційна діяльність бібліотек. Надання доступу до бібліотечних інформаційних ресурсів: правовий аспект</p> <p>Тема 8. Бібліотечні фонди як складова інформаційних ресурсів України. Вимоги до збереження.</p> <p>Тема 9. Правові аспекти формування системи інформаційної безпеки бібліотеки.</p> <p>Тема 10. Правові засади охорони авторського права в бібліотеках.</p> <p>Тема 11. Правове регулювання робочого часу бібліотечних працівників.</p> <p>Тема 12. Правові засади надання платних послуг в бібліотеках.</p> <p>Тема 13. Стандартизація інформаційно-бібліотечної сфери.</p> <p>Тема 14. Адвокаційна діяльність бібліотек. Поняття, основні завдання та види. Роль Української бібліотечної асоціації (УБА) у захисті інтересів бібліотек.</p> <p>Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ</p>

Підсумковий контроль, форма	Залік наприкінці семестру, усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з питань дотримання правового режиму інформаційно-бібліотечної діяльності, створення та використання та збереження інформаційних ресурсів.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, індивідуальні письмові роботи, розробка проєктів бібліотечної документації, дискусії.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує доступу до мережі Інтернет, можливості використання правових баз даних.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • підготовка концепції адвокаційної діяльності бібліотеки: 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • підготовка та захист реферату з питань дотримання законодавства України у певному напрямі діяльності бібліотеки, архіву: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт. Зокрема, індивідуальна робота щодо створення концепції адвокаційної діяльності бібліотеки, реферат з питань дотримання законодавства у роботі архіву або бібліотеки.</p> <p>Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять – важлива умова навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції (онлайн) і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів визначених для виконання всіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на практичних заняттях, за самостійні письмові роботи та за підготовку (в письмовій формі) та захист програми розвитку бібліотеки (архіву) у певному напрямі. При цьому обов'язково</p>

	<p>враховуються присутність на заняттях та активність студентів під час практичного заняття, а також користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу</p>